

Виходить у Львові що
дані (крім неділь і гр.
кат. съят) о 5-й го-
дині по полудні.

Редакція і
Адміністрація: улиця
Чарнецького ч. 8.

Письма приймають ся
лиш франковані.

Рукописи звертають ся
лиш на окреме жадан-
і за вложенем оплати
поштової.

Рекламації незане-
сані вільні від оплати
поштової.

НАРОДНА ЧАСОПІСЬ

Додаток до „Газети Львівської”.

Вісти політичні.

(До ситуації. — Кабінет графа Клярі'ого. — Німці супротив нового кабінету. — Опозиція Чехів. — Складання парламенту. — Англія і Трансвааль).

Остаточне утворене нового урядничого кабінету, під проводом бар. Клярі'ого-Альдрінген, що наміряє обніти також теку рільництва, стрічає ще перепони, головно з причини, що досі не удається найти відповідних кандидатів на міністрів скарбу і судівництва. Згадуваний президент сенату, др. Бем-Баверк, не хоче приймити теки міністра скарбу. На міністра судівництва має прийти президент апеляції з Триесту Кіндінгер. Супротив того здогадуються, що відручені письма Цісаря щодо приняття димісії кабінету гр. Туна і іменовання міністерства Клярі'ого, появляють ся у Wiener Zeitung аж завтра, т. е. вівторок рано. В справі іменування міністра для Галичини, то досі ще нічого не порушено, з огляду на опозицію в колі польськім.

Як послідні вісти доносять, справа утворення кабінету Клярі'ого посунула ся вчера наперед о стілько, що прибувши до Відня з Триесту президент апеляції др. Кіндінгер згодився обніти теку міністра судівництва. Справа іменування міністра скарбу ще не рішена, бо перший президент сенату — як вже сказано — не хоче обніти свої теки тому, що належав вже до міністерства, котре Німці поборювали. Супротив того навязав гр. Клярі переговори з шефом секції Колбенштайннером і другим президентом синнату гр. Пане.

Орган Вольфа Ostdeutsche Rundschau пише: Мусимо числити ся з фактом обніти прави-

тельства урядничим кабінетом. Ми вже раз згадували, що таке правительство не винесе нашої сторони рішучої відправи. Кабінет Клярі'ого має передусім знести розпорядження язикові — так бодай впевнюють. Супротив того є можливість скликання парламенту, бо безпосередна причина до обструкції тим самим усунена. Однако перед вибором до делегацій мусить бути ситуація вияснена, іменно мусимо одержати запоруку, що не верне давній стан річний, бо такий урядничий кабінет, що має би по якім часі зробити місце правительству в роді гр. Бадені'ого або гр. Туна, стрітило би у нас такий самий опір, як два згадані кабінети. Недовірів до правительства, навіть до того, котре має тепер утворити ся, може бути усунена лише ділами. До таких діл належить предложене парламентови язикового закону, котрий відповідав би бажаням Німців.

На засіданю ради повітової в Виноградах жалів пос. др. Герольд, що по довголітній борбі одержана язикова рівноправність має бути тепер задля верховодства Німців знищена. Чеський язик має, після обов'язуючих краєвих законів, права урядового язика в цілім королівстві. Нарід чеський буде як один муж бороти ся до послідного в обороні прав, принадежних чеському язикові. Дуже важна задача в тій борбі, що буде без сумніву тяжка, припаде автономічним урядам.

Парламент має бути скликаний на 12 с. м. Попередить его безпосередно знесена язикових розпоряджень. Як вже звістно, перед тим буде оголошено замкнена сесія. Комісія, котрій буде приділена справа язикова, має оголосити ся перманентною, аби могла нараджувати ся також в часі, коли парламенту не буде. Надіють ся, що в початках парламент буде радити спокійно, без ніяких перепон, та

що об'явить ся в нім стремлене до утворення нової більшості, по мисли вказівок даних Цісарем.

Трансваальський парламент ухвалив надати по війні повні горожанські права тим чужинцям, що стануть по стороні Бурів. Відділи охотників відходять один по другому на границю. Нині має бути оголошено воєнне право. Почтова комунікація з заграницею перервана. — З Капстадту доносять, що мимо грізних вістей, які надходять з Преторії, не гадають там щоби Бури дали самі почин до війни з Англією, бо президент Крі'єр добре розуміє, що Бури, коли би відважилися на перший стріл, утратили би ту симпатію, якою досі тішать ся. З столиці англійської кольонії Наталь доносять, що коло Сандепруйт зібраних єсть 4000 Бурів. До Босгоф коло Кімберлейта до північно-західної границі Наталю ідуть Бури величими товпами. Ірландський корпус в перших днях сего тижня відіде на границю, аби помагати Бурам.

НОВИНКИ.

Львів дnia 2-го жовтня 1899

— **Іменування.** П. Міністер скарбу іменував старшого комісаря скарбового Юл. Паславського, секретара скарбового Романа Витошинського, старших комісарів скарбових Василя Тиховського, Авг. Нивинського, Макс. Наймана, Ант. Солгисика, Юл. Драка, секретарів скарбових Мих. Осаду і дра Ів. Скварчинського радниками скарбовими для округа галицької краєвої дирекції скарбової; комісарів скарбових Ери. Лянга і Мих. Рудницького секретарями скарбовими, а комісарів Якова Вон-

— Так — сказав вдоволений до себе — то добре. Коби лиш та статя зробила на неї таке враження, як перша.

* * *

Кілька днів пізніше сидів Бльоммерс при сніданку, коли долетів до него відголос пукання до дверей.

— Прощу.

Увійшла пані Альберсова.

— Добрій день вам, пане Бльоммерс, як вам спало ся?

— Добре, дякую. Чим можу служити?

Пані Альберсова, усміхаючись, дивиться на свого комірника, покашлює злегка і каже, добуваючи з під запаски числа часописи, в котрих був її фейлетон.

— Справді, як ви то страшно описали.

— Що такого, пані Альберсова?

— А будучу виставу. Бог дасть, не буде она така страшна; мене і сестру аж мороз переходив.

— О, о!

— Так, пане Бльоммерс. Я справді налякала ся, коли вичитала своє ім'я в газеті. То ви не дуже добре зробили. Але по зрілій розвагі....

— Ну?

— Я постановила попросити вас, аби ви у мене лишилися. Моя сестра також гадає, що взагалі ліпша річ певна, як непевна. Ви спокійний, порядний чоловік, отже....

— Добре, лишу ся. Але як не маєте вічного противника, то заключимо малу умову. Лише для певності, пані Альберсова.

— Як, хочете! Я й радійша, але будьте ласкаві, не містити вже моє і Марисиного імені в часописи, аби відтак люди не оглядалися на нас на улици.

— О, о те не бійте ся. Імени: Альберсова, Марися, Анна і Бльоммерс суть лише у вашому числі, в інших суть інші назвища.

До нині пані Альберсова не може відгадати, в який спосіб то стало ся, і для того говорить з пошаною, кілько разів спитає їх про пана Бльоммерса:

— То дивний нарід ті дневникарі, роблять собі жарти, о яких чоловік і не подумав би, хоч би не знати як ломив собі голову. Так, так, перед ними треба бути осторожним.

(З голландського — Івана ван Маєріка.)

(Конець).

Вистава тішила ся даліше поводженем, найріжніші будинки ледве могли помістити натовп гостей. Спека давала ся в знаки ще більше супротив тої глоти і всі пріючи кликали одноголосно до неба о холод.

Небо вислухало просіб і віслало дощик, але по однім дощи прийшов гнеть другий, третій; цілій ряд злив, Амстердам перемінився в великанський мочар. Гости почали утікати, бо величина почала прокидувати ся пропасница.

На пропасницю умерла і пані Альберсова. Пригоди з комірниками так її ослабили, що могла оперти ся сильній недузі. Бльоммерс, все щиро прихильний, написав в свой часопис „зворушену посмертну загадку“.

На тім кінчила ся статя Бльоммерса. Написавши її, дневникар закликав хлопця з другарні, що ждав на долині на послідні уступи.

халу, Вол. Красуцького, Марияна Деймана, Ів. Матковского, Йос. Навроцького, Фел. Шелігевича, Йос. Печонку, дра Якова Гоміча, Ів. Тшаску, Ігн. Янасінського, Іустава-Нехая Фельзайса, Мих. Тепфера і Каз. Яросевича старшими комісарями скарбовими, комісаря скарбового Йос. Мадеевского секретарем скарбовим, комісарів Франца Радзіковського, Мик. Чернявського, Віктора Шейбала і Едв. Патрину старшими комісарями скарбовими для округа краєвої дирекції скарбової львівської.

Перенесення. П. Намістник призначив провізоричного секреґаря Намістництва Альб. Рожанського до служби при старості в Кракові і переніс концепцію намістництва: Вінк. Вічковського з Перемишля до Стрижова, Йос. Іногородського-Ленкевича з Ланцута до Живця, а практикантів концепцію Намістництва Івана Давшу з Золочева до Старого-міста, Генрика Болоз-Антоневича з Великих до Подгоржа, Ем. Каравачевського зі Львова до Золочева і Ал. гр. Скарбка зі Львова до Перемишля.

Великий процес в справі надування в галицькій касі ощадності розпочинається сині. Прокуратория державна обжаловує: 1) Франца Зіму, родом з Люшовиць в Познанщині, директора галицької щадниці, котрий, як звістно, пішов вже на суд божий; — 2) Евгения Вендриховського, родом зі Львова, літ 59, жонатого, бувшого бухгалтера в касі ощадності, за то, що в порозумінні з Зімою фальшивав книги, білянки і рахунки каси, та вимантив від Зіми 35.000 зл. в цінних паперах; — 3) Станіслава Щепановського, родом з Косцян в Познанщині, літ 52, жонатого, інженера, за то, що порадою і намовою спонукав Зіму до фальшування книг і рахунків; — 4) Франца Карпінського, родом зі Львова, літ 34, предпринимця мулярського, жонатого, за то, що спонукував Зіму до мантійського і розтратного кредиту, що визискував примусове положене кількох осіб і вимавляв собі користі, та що від Томі Паткевича вимантив 400 зл.; — 5) Марію Стефанію Фурман, літ 34, родом з Яхторова, ставу вільного, властительку реальності, за то, що переслухувана в справі Зіми зложила умисно фальшиве съвідоцтво, чим допустила ся злочину обманювання. На съвідків покликано 60 осіб.

Не буде вже „Старого міста“; оно буде вже називати ся „Старим Самбором“. Ц. к. Міністерство справ внутрішніх в порозумінні з ц. к. Міністерством справедливості і ц. к. Міністерством скарбу привело на прослобу громади Старого міста рескриптом з 15 цьвітня 1899 ч. 16.424, щоби се місто, почавши від 1 січня 1900 називало ся „Старий Самбір“.

Читальні „Просвіти“. В місяці серпні цього року подано до Намістництва донесення о заснованню нових читалень „Просвіти“ в отсіх шістьох громадах: 1) в Новиці (читальні жіночою) в повіті калускім, 2) в Косові старім і 3) у Вербівці повіта косівського, 4) у Вербіжі повіта рудецького, 5) в Колодіївці повіта скалатського, і 6) в Орелці повіта снятинського, — Всіх читалень „Просвіти“ заложених або закладаних і до Намістництва зголосили до кінця серпня цього року було 798.

Велика катастрофа навістила місто Йокогаму в Японії. Після вістей, які аж тенер наспіли, вигоріла ще в серпні вночі з 12 на 13 щіла та части міста, в котрій мешкають Японці; згоріло 3027 домів. Йокогама ділить ся на три частини: на південній над валиком лежить європейська частина, до неї припирає на захід та частина міста, де стоять публичні японські будинки, а аж позаду тягне ся правдиве японське місто з многими тисячами малих домів, съвятинь, школ та театрів. Найкрасша улиця міста Ізедакічо, знана дуже добре кожному Европейцеві, котрий був коли в Йокогамі, півзда майже зовсім; на тім місці, де тут стояло п'ять великих театрів, а коло них мноожество всіляких льокалів до забави, майже ї сліду в того всого не лишило ся. Крім звичайних приватних домів згоріли ще дві съвятини, один банк, майже всі театри і кілька школ. Шкоду обчислюють на яких 7 до 8 міліонів зл. Під час сїї катастрофи погибло і богато людей. З під загиблів добуто 25 трупів.

Пропала без вісти. Ех! гримські донесуть, що служниця Марія Добковська, котра служила у Мортка Зака на Липовиці, щезла ще в липні в невіслідженій спосіб. Мортко Зак доперва сими днями приніс полішенні річи до єї матери, повідомляючи, що дочка єї, вийшовши одного дня, більше не вернула. Про-

тив него заряджено слідство, бо він був обвинений зараз, а не аж по двох місяцях, повідомити поліцію або матір. З уваги, що пропавша дівчина була досить гарна, то річ можлива, що її вивезено як живий товар, або може і замордовано.

Рівнодушність голландського селянина. Гросяча війна Трансвалю з Англією нагадала характер голландського селянина — а треба знасти, що Бури або білі жителі Трансвалю, то голландські селяни, хлопи. Лише треба собігадати, що то такі хлопи, як наші; они мають всіх хліборобі, і не вистидують ся того, бо люблять свій стан і цінять его високо; они всі люди образовані, котрі уміють бодай читати і писати, а на господарії розуміють ся дуже добре; але они би за нішо в съвіті не були чужими слугами, люблять свій рідний край, і готові боронити его від Англійців до поспіль каплі крові. Отже той характер голландського селянина взагалі нагадав слідуючу многозначну анекдоту про могучого свого часу французького цісаря, Наполеона I, котрий трас цілим съвітом, і голландського селянина: В подорожі по Голландії приїхав Наполеон I до якогось положеного в полі хутора, та постановив зайти до хати. З цісарем було всего лише двохого ад'ютантів. Увійшовши до хати, побачили они селянина, що в шапці на голові сидів на стільці і щось робив. Один з ад'ютантів видячий, що селянин ані не рушив ся, підійшов до него і сказав, що то сам цісар прийшов до него. А селянин сму на то: А щож то мене обходить? — Тоді приступив до него сам Наполеон, і сказав: „Добрий день, діду!“ Селянин здомів поволи шапку, але все-таки не рушив ся з місця, і відповів: „Добре здорове!“ — То я, цісар — сказав Наполеон. — Ви? — спітав селянин рівнодушно. — Так, так, то я, цісар. — Дуже мені приятно — відповів селянин. — Цісар, видко, заінтересував ся тим дідусеем, і віддавав ся до него похвили: Я Вас зроблю щасливим. — Мені не потреба нічого, досить з мене того, що маю. — А маєте діти, доньки? — ‘Маю, доньки. — Кілько? — Дві. — То я їх вивінью. — Теж вже мое діло — відповів селянин коротко. Та-

1)

МІЛІОНЕР.

(З англійського. — Брет Гарт)

Прольог.

Ні, не милив ся сим разом! Найшов его вкінці. Лежало перед ним від кількох хвиль в виді бурого кварцу змішаного з якимсь жовтим порошком, досить кригкі, аби дати ся напізати на вістря джагана, котрим поров землю; досить тяжке, аби опасти, коли хотів его піднести джаганом до гори.

Памятув то дуже добре, опинившись по-далі від місця відкритя з бочим серцем, приспішеним віддихом. Ішов поволи, без цілі, задержуючись що хвилі і приглядуючи ся давному, а немов чужому для себе красиводі. Числив, що его причутє, старі якісь навички вспівуть освіжити, піддержати, але саме коли побачив сусіда, що недалеко копав діл, завагував ся і завернув назад. Перед хвилею хотів до него бігти і кричати: „Ради Бога, я найшов его“, а може просто: „найшов, до сто чортів“, але хвilia та перешла і тепер, протино, відавав ся безсильним, не спосібний добути голосу з грудий, вимовити хоч би одне слово. Ні — поволи, тихо не умів би оповісти сусідові, що ему лучило ся. По часті ведений дивною надією, що коли другий раз пересвідчиться ся о відкритю то успокоїть ся, повернув до поліщеного перед хвилею закону.

Так, то було золото. Не нанесене случайно, але та довго глядана жила. Відкрив її, мав, держав її в руці! Мав її, мав без сумніву! Чому ж не радість, але противно якісь неспокій обгортав его. Угинав ся під тягаром великої відвічанності.

То було богатство, особливо для чоловіка в такім положенні як він! Може яких кілька тисяч соток доларів... Хто знає. Жила старо-

го Мартина чей не була більша. Але кілько то прийде ся вложить в неї праці, заходу! З неспокоєм відивлював ся в золотодайну яму. З місця, на котрім стояв, міг видіти свого суда, котрий заставив роботу і опертий о дерево курив люльку. Йк-же завидував ему того спокою! Забажав знов побігти до него, ошломити бідолаху своїм відкритем. Але й та охота вскорі відійшла его, водив довкола байдужним оком і стояв на місці в глубокій задумі.

Так, коли справа вияснить ся, спровадить жінку і діти. Там напротив, на горбку, вибудув хороший дім і поселить ся в нім з родиною; хиба що жінка з огляду на діти буде воліла осісти в Сан-Франціско. Обдумуючи так плян на будучість, чув як переймає его якийсь страх, съвідомість наглої і цілковитої утрати тої независимості, якою доси тішив ся. Так, тепер буде мусів навізнати давно зірвані родинні зносини; атже прийдесь ему погадати о сестрі Іванні, зробити щось для брата Віліама; жінка нала також убогих своїх. Певне, що ми скривдили его, коли погадали, що на тій справі дивив ся з іншого становища як з благородного, але на всякий спосіб ті справи не покоїли его.

Тимчасом сусід докурив люльку, висипав з неї попіл і звернув ся до него. Висунув ся він на стрічку сусіда, непевним хитким кроком.

— Що там Слін? — спітав приязно сусід.

— А щож Мастерс! — відповів тихо запитаний.

Перехожий, що зачув би ту виміну слів, судячи по тім як говорили ся, гадав би о цілком чим іншім ніж дійстно було у тих обох людій.

— Що тобі до лиха! — питав Мастерс, котрому впала в очі его блідість — чи ти слабий?

Вже мав ему Слін всю оповісті, але здергав ся. Питане сусіда пересвідчило его, як існів бути змішаний. Бояв ся показати съмішним і слабим. Пізніше всю ему скаже... впро-

чім по що Мастрес має знати, коли він найшов скарб? По що має засипувати его тисячними питаннями?

— Справді крутить ся мені голова — сказав підводяча рука до чола — зачеру трохи воздуха.

Мастерс оглянув его упажно.

— Слухай, старий — сказав — то зле скінчить ся, запрацюєш ся на смерть в тій проклятій ямі. Той закон боком тобі вилізе. Чорт тебе засліпив!

Тут насуvalа ся добра нагода оповісти сусідові, хоч би лише на те, аби показати ему що помиляв ся. Однако не звірив ся; не хотів вдавати ся в пояснення і усміхачись вертвав назад.

— Слухай — кричав за ним Мастрес — ликани хоч горівки. Ходи випій зі мною. Ну, що ти такий немов би упав з неба! Досить маю того болота, съмітя і як раз перед чверть годиною порішив я покинути ту прокляту пусту нору. Нехай її чорти вовзмуть! Атже сам знаєш, що як раз скажу, то зроблю то і не відкладаю. Діло іде у мене за словом.

Правду казав. Нераз завидував ему Слін бистроти і рішучості постанов. Тепер дивився на сусіда з дяким спокоєм. Отже іде звісі! Ще лішче. Не потребував ему нічого говорити і пояснювати...

Згадав щось о тім, що як раз і він іде проч аби полагодити дякі справи. Бояв ся, аби Мастрес не заглянув случайно до его закону.

— Мені здається — говорив Мастрес холодно — що хочеш вислати той лист. Почта віходить аж завтра, мавш досить часу докінчити, запечатати і заадресувати.

Коли Слін зловив погляд бесідника, побачив, що справді має в руці недописану олов'яну картку. Де і коли її написав, не зів. Пригадав собі лише, що першою его гадкою було донести жінці о всім, що стало ся. Однако не памятував, коли писав. З розсіяною усмішкою, але скоро сковав картку за пазуху

До Народної Часописи

Газети Львівської

Всілякі

ОГОЛОШЕНЯ

принимає виключно

АГЕНЦІЯ

дневників і оголошень

у Львові, Пасаж Гавсмана ч. 9.

Ново отворена Агенція дневників і оголошень

Пасаж Гавсмана ч. 9,

принимає оголошення до всіх дневників

і також пренумерату на всі часописи країві і заграницні.